

RECUPEREM ELS CAMINS DE RONDA

SUMARI

Butlletí núm. 183
Tardor - 2024

Editat per la Institució
Altempordanesa per a la
Defensa i Estudi de la Natura
(IAEDEN), entitat independent
sense afany de lucre declarada
d'Utilitat Pública i membre
de la Federació Ecologistes
de Catalunya.

Apartat correus 245 Figueres
Tel.: 972 670 531
e-mail: iaeden@iaeden.cat
web: www.iaeden.cat

Junta directiva de la IAEDEN 2024
President: Llorenç Pascua
Vicepresidenta: Bàrbara Schmitt
Secretari general: Lluís Serrano
Tresorera: Consol Rovira
Vocals: Anna Albó, Marta Ball-Ilosera,
Ignasi Batet, Carme Bosch,
Frederic Fortunet, David Ibáñez, Leonel
Manso, Marta Ortega, Damià Pastor,
Anna Maria Pujol, Esteve Robleda, Miquel
Sanchez, Ariana Seglar, Mikel Zabala.

Han col·laborat en aquest número:
Ignasi Batet, Ramon Caralt, Pep Gou,
Arnau Lagresa, Llorenç Pascua, Joan
Ventura.

Correctores: Laia Cabal i Isabel Clapés

Maquetació: Judit Perxés

Imprès a:
Gràfiques Canigó

Imprès en paper ecològic

IAEDEN no comparteix
necessàriament les opinions
expressades en les col·laboracions
signades pels seus autors.
© 2024, IAEDEN

Portada "Recuperem els camins de ronda" de Miquel Sánchez

Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	5
Notícies	9
Salvem l'Empordà	12
Soulèvements de la terre.	
Les Revoltes de la Terra	15
Reflexions d'en Ramon: Alarma	17
Butlleta d'inscripció	19

Les aportacions econòmiques a favor de la
IAEDEN-Salvem l'Empordà es poden fer a
TRIODOS, compte núm.
ES12 1491 0001 2130 0007 9133.

Els donatius i la quota de soci/sòcia es poden
desgravar de l'IRPF. Només ens heu de fer
saber el vostre DNI, i us enviem un certificat.

Amb el suport de:

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

DEIXAR EN HERÈNCIA

Albert Camus (1913-1960), escriptor i filòsof francès guanyador del Nobel de literatura l'any 1957, va deixar escrit:

Cada generació es creu probablement cridada a refer el món. La meva sap que ja no ho aconseguirà. Però pot ser que la seva tasca sigui més gran: impedir que el món es desfaci. Hereva d'una història corrompuda en la qual es barregen les revolucions traïdes, les tècniques embogides, els déus morts i les ideologies extenuades, en la qual els poders mediocres ho poden destruir tot sense convèncer de res, en la qual la intel·ligència s'ha rebaixat a ser una serva de l'odi i l'opressió, la meva generació ha hagut de restaurar, en si i entorn seu, i a partir únicament de les seves negacions, una engruna d'això que constitueix la dignitat de viure i de morir.

Aquest text, que fa uns setanta anys que va ser escrit, és, al meu entendre, ben vigent encara i, en bona part, aplicable als nostres dies.

De ben segur que, si anéssim reculant en la història de la humanitat, ens trobaríem amb opinions semblants de persones que, obligades per les circumstàncies que els tocava viure, es van aturar a reflexionar i, d'alguna manera, es rebel·laven.

“

Cada generació es creu probablement cridada a refer el món.

La meva sap que ja no ho aconseguirà.

”

Ara, l'estat del món que ens envolta ens sacseja novament i, malgrat la somnolència generalitzada, ens obliga a analitzar certs plantejaments que ens regeixen i que, sovint, acceptem massa resignadament.

Quin món deixarem als nostres fills?... és la pregunta recurrent que surt sovint a les nostres converses. Les múltiples crisis que estem vivint, climàtica, energètica, de matèries primeres, social, etc., ens porten a qüestionar cada cop més el nostre rumb.

Un grup creixent de científics independents (gràcies, Antonio Turiel i companyia) s'està rebel·lant contra la desídia dels polítics que pretenen deixar-ho tot en mans del poder econòmic perquè, a la fi, sigui aquest qui resolgui els problemes segons els seus criteris i interessos, i amb els seus sobradament coneguts mètodes de depredació i espoli.

Segueix a la pàg. 4 →

Una mostra clara d'això podria ser el desplegament d'energies renovables que es pretén fer a la nostra comarca. Tot i que no és l'únic problema greu que tenim, les macrocentrals eòliques de la Jonquera, Ventalló, Viladamat i la badia de Roses, juntament amb la macrocentral de captació solar de Navata i entorns, ho exemplifiquen plenament.

Imatge LL. P.

No cal tenir gaires coneixements per adonar-se que, si les decisions importants recauen en els qui creuen que es pot créixer infinitament en un planeta finit, tenim un problema que ens porta directes al desastre.

Quin món deixarem als nostres fills? La pregunta es repeteix tossuda i impertinent com un eco que no ens vol deixar d'interpel·lar. Però potser més que pensar en el món que deixarem en herència als nostres descendents ens cal pensar, també, en les eines que els deixem per gestionar-lo.

Aquests haurien de ser els valors de sempre, els que van més enllà de les modes. Esperit crític, rebel·lia, solidaritat, fraternitat, capacitat de sacrifici, austeritat, esforç, treball, humiliat, esperança, radicalitat, passió, utopia, activisme, dignitat, justícia, empatia... Tot allò que els (ens) ha de posar en camí cap a un món millor.

Però, per deixar-los aquests valors en herència, el primer que hem de fer és preguntar-nos si nosaltres mateixos (individualment i col·lectivament) els tenim, i si els usem. Que no sigui que deixem en herència eines rovellades per a un ús molt poc freqüent o que, directament, no han servit mai. Se les han de trobar a les mans i han d'haver vist mínimament com s'utilitzen, encara que només sigui per intentar restaurar, altre cop, una engruna de la dignitat de viure i de morir, en harmonia amb el planeta que ens acull i tota la vida que hi batega.

Llorenç Pascua

**DISSABTE 14
DE SETEMBRE**

Dia dels grills i saltamartins

Amb el naturalista **Joan Ventura** farem una sortida per conèixer aquest grup de fauna tant petita però tant curiosa com són els grills i saltamartins.

Hora i lloc de trobada: A les 10:00 h. a l'aparcament del supermercat Esclat de Sant Pere Pescador.

Aquest any visitarem diferents zona del costat del Fluvià i les dunes de la Platja de Sant Pere, dins el Parc Naturals dels Aiguamolls de l'Empordà.

Aportació i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531, places limitades.

Organitza: Grup de Natura de la IAEDEN i Antaxius-ICHN Col·labora: APNAE

Imatges Joan Ventura

**DIUMENGE 6
D'OCTUBRE**

Recuperem el camí de Ronda de Garbet - Colera

La plataforma SOS Costa Brava, de la qual és part la IAEDEN, va acordar iniciar una campanya "Recuperem el Camí de Ronda de la Costa Brava" per defensar l'ús públic dels camins de ronda del litoral i dels camins tradicionals en general.

El diumenge 6 d'octubre de 2024, la campanya s'iniciarà a l'Alt Empordà amb el cas emblemàtic del camí de ronda entre la platja de Garbet i Colera.

L'acte es portarà a terme a la **Cala Port Joan**, **entre les 12 i les 12:30 del diumenge 6 d'octubre.** **Enllaç ubicació**

Més informació i instrucció al següent enllaç: **Enllaç instruccions**

DISSABTE 19 D'OCTUBRE

Bioblitz al Mas Ventós

Dins les activitats del **Cap de Creus Autumn Weekend (CCAW)** que es faran del 18 al 20 d'octubre, el dissabte dia 19 es durà a terme un nou bioblitz al Cap de Creus, a la zona del Mas Ventós, del municipi del Port de la Selva, per tal de fer un inventari de la biodiversitat d'aquesta zona.

Durant tota la jornada es faran diferents tallers amb diversos experts. Estigueu alerta a les nostres xarxes socials per tenir més detalls de la jornada.

Organitza: Grup de Natura de la IAEDEN

DISSABTE 19 D'OCTUBRE

Taller de plantes: menú complet amb plantes invasores núm. 5

Amb **Cristina Viñas**, fitoterapeuta de l'associació El Cau de les Marietes, ens endinsarem en un taller per aprendre a elaborar i cuinar amb diferents plantes invasores.

Hora i lloc: a les 11 h a l'Ateneu.

Aportacions i inscripcions: gratuït per als socis i menors d'edat; aportació de 6 euros per als no socis. Inscripcions a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531. **Places limitades.**

Organitza: Grup de Natura de la IAEDEN

Imatge del taller de l'any passat - Judit Perxés

DISSABTE 2 DE NOVEMBRE

Jornada de voluntariat als estanyols del Mas Margall

S'organitza una nova jornada de voluntariat als estanyols del **Mas Margall (Avinyonet de Puigventós)**. Les feines que s'han de fer són: neteja del camí, desbrossament i col·locació de diferents estaques de delimitació. **Hora i lloc:** a les 9 h als estanyols.

Aportació i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972670531. Places limitades.

Organitza: Grup de Natura de la IAEDEN

Col·labora: Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós

DIUMENGE 10 DE NOVEMBRE

La Garriga de Llers

Acompanyats per **Toni Blanch**, gran coneixedor de la **pedra seca** de la comarca, farem una **sortida matinal** per la Garriga de Llers. Hi descobrirem el patrimoni de pedra seca, el recuperat camí ceboller, el camí de cap de terme i les monumentals barraques. **Hora i lloc de trobada:** a les 8 h a l'aparcament de la zona esportiva de Llers (<https://maps.app.goo.gl/N4Epr8fpQyrtEzKW9>). **Cal dur:** bon calçat, pantalons llargs, esmorzar i aigua. **Aportació i inscripcions:** gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat; aportació de 5 euros per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972670531. **Places limitades.**

DIVENDRES
15 DE NOVEMBRE

Tast de vins de vinyataires de l'Albera

Dins del cicle de xerrades “**Redescobrim l'Albera**” per endinsar-nos en un paratge natural esplèndid.

Els cellers de **la Gutina i Rim** ens expliquen com cuiden el territori i la biodiversitat i tastarem els seus vins.

Aportacions i inscripcions: Aportació de 10 euros. Cal inscripció prèvia a: iaeden@iaeden.cat. Places limitades.

Hora i lloc: 19:00 H. a l'Ateneu

DIUMENGE
17 DE NOVEMBRE

El Manol pas a pas. 1a etapa

Sortida per descobrir els valors naturals i culturals que amaga el Manol des del seu naixement fins que es troba amb la Muga. En aquesta primera etapa anirem pels volts del seu naixement a la tossa d'Espinau i Lliurona, acompanyats pel naturalista **Ignasi Batet**.

Hora i lloc de trobada: a les 8 h, lloc a concretar. **Cal dur:** bon calçat, pantalons llargs, esmorzar i aigua. Cal venir preparats per caminar amb el material adequat i ser previsors amb el temps que pugui fer.

Aportació i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat; aportació de 5 euros per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972670531. Places limitades.

Organitza: Grup de Natura de la IAEDEN

DIVENDRES
22 DE NOVEMBRE

El duc a l'Empordà

L'ornitòleg i naturalista **Jaume Ramot** ens explicarà com viu i quines problemàtiques té aquest gran i fascinant rapinyaire nocturn de les nostres terres. **Hora i lloc de trobada:** a les 19.30 h a l'**Ateneu** de Figueres.

Organitza: Grup de Natura de la IAEDEN

Anellament d'ocells als estanyols del Mas Margall

Continuem amb les sessions d'anellament científic d'ocells als estanyols del **Mas Margall**, fruit de la col·laboració amb l'Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós.

La idea és fer aquestes sessions de forma periòdica, al llarg de l'any, amb l'objectiu d'obtenir dades dels ocells de la zona i, a la vegada, divulgar entre la població la riquesa faunística que té. Les sessions aniran a càrrec de l'ornitòleg **Guillem Arrufat**.

Hora i lloc de trobada: dia a concretar, a partir de les 8 h als estanyols del Mas Margall (Avinyonet de Puigventós).

Aportació i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531. Places limitades. **Organitza:** Grup de Natura de la IAEDEN. **Col·labora:** Ajuntament d'Avinyonet de Puigventós.

L'EMBAT

Les xerrades de
la IAEDEN-Salvem l'Empordà

L'assemblea de la IAEDEN va acordar organitzar un cicle de xerrades sobre temes d'actualitat fetes per especialistes majoritàriament aliens a l'entitat. Pretenem fer arribar informació sobre diversos temes i provocar un debat, que pensem que és necessari perquè el moviment ecologista i de defensa del territori pugui fer front als nous reptes que se li plantegen. Això vol dir que no defugirem temes controvertits.

Aquestes xerrades seran un cop al mes, en principi, però no sempre, els divendres a l'Ateneu, i no interferiran ni substituiran la resta d'activitats i xerrades de l'entitat.

DIVENDRES 11 D'OCTUBRE.

La via turística a la pobresa. Lliçons des de les illes Balears

A càrrec de Joan Buades i Beltran. Nascut a Inca, a l'illa de Mallorca, és professor, escriptor i investigador especialitzat en el turisme i en la seva relació amb la crisi ambiental. A les 19 h a l'Ateneu.

DIVENDRES 8 DE NOVEMBRE.

Els nous reptes dels incendis forestals

A càrrec de Marc Castellnou Ribau, inspector i cap del Grup d'Actuacions Forestals (GRAF) del cos de Bombers de la Generalitat, i un dels especialistes més reconeguts a escala internacional pel que fa a l'estudi i a l'extinció de grans incendis forestals, i també a càrrec d'Edgar Nebot Hernández, sotsinspector de la Unitat Tècnica GRAF a la Regió d'Emergències de Girona. A les 19 h, a la sala d'actes del **Cercle Sport Figuerenc**.

DIVENDRES 13 DE DESEMBRE.

Un mundo peligroso

A càrrec del periodista Rafael Poch de Feliu, que ha estat corresponsal internacional de premsa durant 35 anys a la URSS i després a Rússia, a Berlín, a París i a la Xina. També ha estat professor de Relacions Internacionals a la UNED i a la UPF. A les 19 h, a l'Ateneu.

Descobrim la natura amb el gat fer

Durant el curs 2023-2024 els alumnes de l'Escola Amistat de Figueres van desenvolupar el projecte "Descobrim la natura amb el gat fer", amb el qual es van aproximar a la natura a partir de la curiositat i l'observació, per poder preservar els ecosistemes tal com feia l'Ovidi. Era curiós de mena i el que li agradava més era entendre el perquè de tot. Li agradava dedicar el seu temps lliure a gaudir i conèixer la natura i l'entusiasmava saber per què eren importants els ecosistemes, com funcionaven i quins éssers vius en formaven part.

És per això que l'Escola Amistat, la IAEDEN, el Centre Excursionista Empordanès, la família i un grup d'amics vam dissenyar el projecte "**Descobrim la natura amb ulls d'Ovidi**".

El projecte va consistir que diferents grups d'alumnes, de diferents cursos, investiguessin un ecosistema (la fageda, l'alzinar, la roureda, la bassa, la riera...) i s'inventessin un enigma perquè la resta d'alumnes l'haguessin d'endevinar. Es va fer una excursió, a diferents punts de la comarca, per descobrir cada ecosistema. Durant el projecte es va elaborar un conte, diferents projectes, així com l'edició d'una revista en paper en la qual es resumia tota la feina feta.

Fruit d'aquest projecte també es van crear, al massís de les Salines, dos itineraris amb jocs de pistes que contenen enigmes per a tota la família. Els itineraris surten des del santuari i refugi de les Salines, on hi ha un plafó informatiu del projecte. Us podeu descarregar les rutes dels itineraris a la web del projecte (<https://iaeden.cat/descobrim-natura-gat-fer/>). El diumenge 2 de juny del 2024, un nombrós grup de persones va inaugurar aquests itineraris, en una jornada en què es van descobrir els enigmes i es va fer una arrossada popular.

Sabors i aromes del solstici d'estiu

Una sortida de camp, breu però intensa, en la qual s'identifiquen i es recullen les plantes necessàries. Una sessió de taller en què s'explica la fórmula, les dosificacions i altres detalls, i es completa l'elaboració individualment. S'esperen quaranta dies, i cada participant ja pot tastar la seva pròpia ratafia, aquest licor tan nostrat que, diuen, ho cura gairebé tot (si es pren amb mesura, és clar). Coneixements, aromes, sabors... un tast concentrat de les nostres arrels.

L'artífex de tot plegat ha estat, un any més, la nostra doctora de capçalera: Sandra Saura. L'activitat va tenir lloc el 16 de juny.

(Re)enamorem-nos de l'Albera

Entre el 25 d'abril i l'1 de juny va tenir lloc el cicle "Redescobrim l'Albera", en què es van dur a terme les activitats següents:

- 25 d'abril: "La tortuga de l'Albera. Estat de la població i perspectives de futur". A càrrec de Joan Budó.
- 9 de maig: "L'Albera, un patrimoni arqueològic a preservar". A càrrec de Quim Tremoleda.
- 1 de juny: excursió per conèixer el castell de Santa Llúcia. Organitzada juntament amb l'Institut d'Estudis Empordanesos, el Centre Excursionista Empordanès, el Centre Excursionista Jonquerenc i el Grup d'Art i Treball.

Va quedar pendent el tast de vins dels vinyataires de l'Albera, que s'ha programat pel divendres 25 d'octubre. —

Aquest cicle, que ha comptat amb una bona participació, ens ha ofert una visió detallada d'alguns dels aspectes més singulars que fan de l'Albera un paratge únic, on es concentren un ampli ventall de valors que cal preservar.

Sovint, quan es té un tresor, acabem per acostumar-nos-hi; no s'hi dona la importància deguda, s'abaixa la guàrdia i aquella riquesa acaba essent depredada.

Ens cal conèixer per estimar, i estimar per defensar. Un exercici que cal fer amb constància per evitar que el nostre esperit s'ensopeixi i ens trobem, qualsevol dia, en la misèria havent posseït un patrimoni envejable.

XXXIV Premis Josep Maria Àlvarez

El dilluns 22 d'abril va tenir lloc, al Cercle Sport Figuerenc, l'acte de lliurament dels nostres XXXIV Premis Josep Maria Àlvarez als treballs de recerca de medi ambient i natura. Com s'ha anat fent en els darrers anys, se celebra juntament amb els companys de l'Institut d'Estudis Empordanesos, que enguany entregaven el XXIII Premi Albert Compte, i amb l'Associació Catalana per a la Divulgació Científica, que lliuraven el III Premi Fàtima Bosch.

L'organització va anar a càrrec de les tres entitats amb la col·laboració de l'Ajuntament de Figueres, l'Institut Ramon Muntaner de Figueres, l'Institut de Castell d'Empúries i el Cercle Sport Figuerenc. A l'edició d'aquest any 2024, d'entre un total de 18 treballs presentats, els premiats han estat:

Primer premi: Parasitologia del gat fer i altres carnívors a l'Albera, de Júlia Morales Pifarré.

Primer accèssit: El reciclatge a la Cerdanya, assignatura pendent i gestió de residus, d'Arnau Calduch Llorens.

Segon accèssit: Estudi de la població d'equinoïdeus al Cap de Creus, de Berta Coronado Gassó.

Salvem la Garriga d'Empordà

Durant aquest estiu hem estat treballant en les al·legacions d'una modificació del POUM de Llers que té com a objectiu regular les activitats extractives, les macrogranges i la implantació de renovables. El redactat que l'Ajuntament proposa continua posant en perill l'Espai d'Interès Natural de la Garriga d'Empordà, així com un hàbitat d'interès comunitari prioritari anomenat llistonars.

Des de la IAEDEN demanem que es faci una regulació més ambiciosa pel que fa a les renovables. El document es limita a repetir la normativa de la Generalitat (que és gairebé nul·la al respecte) i evita zonificar les àrees aptes per instal·lar aquestes fonts d'energia. Per avançar cap a un model de zero emissions, cal que els municipis plantegin on poden emplaçar la producció renovable, i per això reclamem que aquesta modificació delimiti unes àrees, que han de ser antropitzades i properes als centres de consum, en les quals el seu desplegament sigui possible. A més a més, aquestes àrees s'han de situar a una distància prudencial dels espais protegits, a fi de respectar l'espai de transició que aquests necessiten per al

bon funcionament.

En segon terme, si bé l'Ajuntament apunta bones mesures per tal de prohibir la implementació de granges en els punts ambientalment més sensibles del municipi, se segueix permetent instal·lar-ne en l'espai protegit. En aquest sentit, hem demanat que només es permetin granges amb un model extensiu dintre la Garriga, la qual cosa, fins i tot, podria arribar a ser beneficiosa per al manteniment dels valors naturals de l'espai.

En última instància, i segurament la més important, l'Ajuntament vol continuar permetent activitats extractives en l'espai protegit, sigui per ampliar les existents o sigui per instal·lar-ne de noves. Això, en un espai de prats mediterranis que, en totes les comarques gironines, només es troba a la Garriga i que és hàbitat protegit per normativa europea. Creiem que les àrees destinades a usos extractius no poden coincidir amb la zona que està pensada per ampliar l'Espai Natural Protegit.

En les nostres al·legacions hem reclamat que s'elabori un pla de gestió de la Garriga d'Empordà, ja que d'ençà que es va protegir el 2006 no s'ha fet cap document que en reguli la protecció i els usos i activitats que s'hi poden dur a terme.

No en tenim prous, de carreteres

Fa uns mesos celebràvem que el TSJC esfondrava el projecte de la Diputació de Girona per construir una variant entre Borrassà i Vilafant. En la valoració que se'n feia des de la mateixa Diputació, ja es deia que es tornaria a presentar, i així es va fer aquest agost del 2024. Aquest projecte, idèntic a l'anterior però que incorpora l'avaluació ambiental, pretén fer una carretera més que es pugui utilitzar des de la sortida sud de l'autopista fins a l'oest de Figueres. A més a més, hem sabut que la Generalitat de Catalunya té la intenció d'allargar la C-31 (la carretera de l'Escala) fins a la rotonda de l'AVE de Vilafant. Quantes carreteres necessitem per anar des del sud de Figueres fins a l'oest? Comptant que en aquest tram ja hi tenim la variant d'Ordis, ara hi volen incorporar dues carreteres més.

de Molins i la nova connexió d'aquest desdoblament amb l'AP-7 a Figueres sud. Noves rotondes, passos elevats, un macropàrquing de camions i un total de cinc carrils per direcció. En pocs metres tindrem autopista i nacional de costat i podrem gaudir de deu carrils en total per desplaçar-nos de sud a nord (i viceversa) per la comarca. Quin luxe.

I tot plegat en un context d'emergència climàtica, al qual, a les comarques gironines, el transport contribueix amb gairebé el 40% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (en dades del 2022). Cal que comencem a dotar d'importància altres mitjans de transport, col·lectius i no motoritzats. Seguir donant més espai al cotxe és seguir pensant en una lògica obsoleta, del segle passat.

A banda d'això, també hem presentat al·legacions en dos projectes que provenen de l'Estat espanyol: el desdoblament de l'N-II des de Figueres sud fins a Pont

La lluita conta les macrorenovables segueix

En el passat butlletí us explicàvem que havíem presentat un recurs d'alçada contra el parc solar Santa Llogaia 5, situat a Navata, que pretén ocupar més de 60 hectàrees de sòl agrícola situant-hi 75.000 panells fotovoltaics. Aquest estiu hem rebut el desistiment del nostre recurs d'alçada. No obstant, tenim bones notícies pel que fa a aquesta lluita, ja que veïns de Navata i pobles propers han creat una plataforma ciutadana que pretén lluitar contra aquest macroparc i alhora contribuir a fer una transició socialment i ambientalment justa. Des de la IAEDEN enviem tota la força als veïns organitzats i treballarem colze a colze junts per aturar un projecte que només obeeix a interessos econòmics d'una empresa estrangera.

Per altra banda, segueix el procés per aturar el parc eòlic Galatea a la Jonquera. El nostre recurs contenciós administratiu ha estat admès a tràmit, la qual cosa és una bona notícia, i nosaltres continuem treballant per denunciar que aquest projecte no està emplaçat en una zona idònia per a la producció d'energia. A banda de

situar-se en un dels corredors migratoris d'aus més importants del sud d'Europa, hem comprovat que la prospecció d'afectació al patrimoni històric i cultural feta per l'empresa promotora no és correcta, ja que el polígon eòlic podria afectar les restes d'un castell medieval situat a la vora de l'església de Santa Llúcia. És per això que hem demanat tant a l'Ajuntament de la Jonquera com al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya que protegeixin aquest patrimoni històric.

L'allau d'arribada de projectes a la nostra comarca s'ha calmat. Però nosaltres no descansem. Darrerament hem presentat al·legacions a l'ampliació de la subestació elèctrica de Santa Llogaia, que permetria la connexió de més parcs eòlics i solars de gran magnitud. I seguim treballant en els dos projectes esmentats, els quals ja tenen l'autorització administrativa. Nosaltres no ens rendirem i anirem fins al final per aconseguir una transició energètica que suposi un canvi cap a una producció democràtica i descentralitzada, perquè l'energia passi a les mans de la població i no segueixi a les de les grans empreses.

Soulèvements de la Terre.

Revoltes de la Terra

L'any 2009 una trentena d'investigadors de l'Stockholm Resilience Centre van identificar nou límits planetaris; és a dir, nou processos que es relacionen entre si i que són vitals per mantenir les condicions ambientals que permeten la supervivència de la nostra espècie i el manteniment de la civilització. L'any 2023, després de quinze anys quantificant l'estat d'aquests límits, van fer públic que ja n'hem sobrepassat sis... Contràriament al que es podria pensar, el canvi climàtic no és pas el que està pitjor; tot i que les emissions de diòxid de carboni lligades a l'energia van batre un nou rècord el 2023.

La conclusió, en la meva opinió i per desgràcia, només pot ser una: el moviment ecologista i de defensa del territori, malgrat que guanya moltes batalles aquí i a tot arreu, està perdent la guerra i ha de replantejar les seves estratègies.

En aquesta línia, a l'Estat francès han constatat que ni els sabotatges d'alguns col·lectius, ni el sindicalisme agrari, ni les actuacions davant dels tribunals, ni la desobediència civil dels grups ecologistes i de defensa del territori, ni els continus advertiments dels científics han aturat la força destructiva del productivisme capitalista, entestat a créixer indefinidament en un planeta finit per definició.

Aquests sectors han admès que ningú té LA SOLUCIÓ i han decidit que el millor

“ El moviment ecologista i de defensa del territori, malgrat que guanya moltes batalles aquí i a tot arreu, està perdent la guerra i ha de replantejar les seves estratègies ”

que podrien fer és treballar conjuntament. Superar les impotències individuals sumant les fortaleces de cadascú des del respecte.

No es tracta només d'acceptar la diversitat, sinó de fomentar-la, per aconseguir que aquesta suma permeti fer un salt quantitatiu i també que l'intercanvi, des de la pluralitat, generi noves maneres de fer. Han decidit dedicar el gruix de l'energia a teixir acords, en lloc de criticar-se com havien fet sempre.

I com ho han fet això? Doncs centrant-se a donar suport a col·lectius locals que impulsin lluites concretes en territoris concrets contra, per exemple, la construcció d'una autopista totalment innecessària o de grans basses de rec. En la meva opinió, una de les raons del seu èxit rau, precisament, a haver passat de la defensa de la Terra en abstracte —molt característica de bona part del moviment ecologista— a

Segueix a la pàg. 16 →

la defensa de la terra nostra de cada dia; és a dir, de la terra que ens dona menjar, de la terra com a lloc on es concentra la vida del planeta i també de la terra com a espai on es desenvolupen els conflictes que provoca el capitalisme actual.

Un altre encert del moviment ha estat batejar aquest conjunt d'aliances dinàmiques amb un nom únic, que li ha donat visibilitat: les Soulèvements de la Terre, les Revoltes de la Terra.

La fórmula ha funcionat; la xarxa té 180 comitès locals i el suport de centenars de col·lectius de tota mena. Evidentment, hi ha molts grups ecologistes i de defensa del territori, però també grups antiglobalització com ATTAC, el sindicat pagès Confederation Paysanne, col·lectius de científics rebels i alguns sindicats de treballadors.

Però a França, com a molts altres països europeus, s'està vivint una deriva autoritària molt preocupant i aquest èxit sense precedents va ser considerat com una greu amenaça pel govern Macron, molt decidit a continuar construint grans

infraestructures tan contraproduents com innecessàries. Un govern que ha substituït el seu maquillatge verd del primer moment per la porra de tota la vida.

Efectivament, el març del 2023, les 30.000 persones que avançaven festivament cap a una megabassa de rec, a l'indret de Sainte-Soline, van ser rebudes amb 5.000 granades explosives i de gasos lacrimògens. Els incidents que es van produir a continuació van ser aprofitats pel govern (i per bona part de la premsa) per intensificar les acusacions d'ecoterrorisme i per intentar il·legalitzar el moviment. Aquestes acusacions ja s'havien produït per fets com aixecar una paret de totxanes enmig d'una autopista en construcció. En la lògica del govern Macron, els fundadors de la IAEDEN que, en aquells anys de la transició, van impedir el treball de les màquines que anaven a destruir el que ara és el Parc Natural dels Aiguamolls, haurien estat també ecoterroristes. En resposta, més de 150.000 persones es van autoinculpar i, finalment, el Tribunal Constitucional francès en va anul·lar la il·legalització.

Catalunya i França són dues realitats diferents, això és ben clar; però les Soulèvements de la Terre són un moviment que cal seguir, perquè plantegen solucions originals als problemes del moviment ecologista. De moment, en terrenys com el de la sequera i la gestió de l'aigua, en el dels impactes del turisme o en el de la transició energètica i el desplegament de les renovables, ja s'estan establint, a casa nostra, aliances fins ara inèdites. Els temps estan canviant.

Pep Gou

ALARMA

Els advertiments d'emergència climàtica de l'IPCC de poc han servit. El 7 de juliol d'enguany, el Servei de Canvi Climàtic Copernicus de la UE va publicar que la temperatura mitjana mundial del període comprès entre juliol de 2023 i juny de 2024 va ser la més alta registrada mai, amb 1,64°C per sobre de la mitjana preindustrial de 1850-1900 i en contra de l'Acord de París de 2015 per aturar la crisi climàtica. Una altra mala notícia és que el Servei Meteorològic de Catalunya indica que el 2023 la temperatura mitjana de Catalunya va ser 2,2°C més alta respecte al període preindustrial.

Els augments de temperatura descrits acceleren els efectes del canvi climàtic amb més sequeres i tempestes devastadores sobre el territori i també provoquen que algunes persones tinguin angoixa i símptomes d'ecoansietat. En tot cas, el planeta està greument malalt; i no estem davant d'una exageració d'uns eixelebrats que pateixen la síndrome de Cassandra (persones que fan previsions catastròfiques sobre el futur), sinó d'una tràgica realitat. La pregunta és: hi ha alternatives davant d'aquestes alarmes?

L'alternativa oficial planteja mantenir un creixement sostenible apostant per energies renovables i l'eficiència per eliminar CO₂, tal com manifesta l'Agència Internacional de l'Energia. Però el creixement no serà mai sostenible si s'accepta, per exemple, que els lobbies energètics continuïn extraient carbó, petroli i gas fins a esgotar les reserves, una barbaritat que poc preocupa a molts polítics malgrat les seves pomposes decla-

Segueix a la pàg. 19 →

racions. En aquest cínic context, l'estratègia de transició cap al creixement sostenible que defensa el Pacte Verd Europeu és inútil. Així, a poc a poc, sense pausa, ens acostem a temperatures com les que hem patit aquest estiu i ens aproximem al col·lapse climàtic. Què s'ha de fer, doncs, contra l'escalfament que denuncia Copernicus?

Cal dir, una vegada més, que per fer front a l'excés de CO₂ la millor opció és executar polítiques destinades al decreixement sostenible de la producció i del consum, però el pensament oficial descarta aquesta opció —infundadament, diuen que és impossible— i ridiculitza els heretges del dogmàtic i obsolet creixement que ens està portant cap als perillosos límits planetaris. Donada aquesta realitat, el desafiament és com transformar la tendència per aconseguir un model més just, ecològic i solidari si el creixement sostenible està fracassant, com demostra Copernicus, i es descarta frívolament el decreixement. Si l'un no funciona i es descarta el segon, què ens queda? No hi ha vies intermèdies per aconseguir la transició climàtica efectiva, però el que és segur és que si tot això succeeix és perquè falta molta educació climàtica dins i fora de les institucions. Com va dir el brasiler Paulo Freire: "L'educació no canvia el món, però canvia les persones que han de canviar al món". Sona utòpic però, segons Eduardo Galeano, "hi ha utopies que fan avançar".

Ramon Caralt Elias

Gaudeix de l'aigua amb nosaltres TOT L'ANY!

TARIFES PLANES SK KAYAK

- ☛ Us descobrim els millors indrets en caiac
- ☛ A partir de 40€ al mes

LLANÇÀ - SANT PERE PESCADOR

- ☛ Sortides als Parcs Naturals del Cap de Creus i als Aiguamolls de l'Empordà
- ☛ Botlloca de Llançà OBERTA sempre!

www.kayakcostabrava.com
reserves@skkayak.com
 ☎ 972 12 11 12 - 627 43 33 32

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

En/Na
De professió
Domiciliat a
Població Codi postal
Comarca..... Telèfon
Data DNI
Adreça electrònica

S'inscriu a la IAEDEN com a soci:

Soci numerari, ordinari (45 € l'any)
Soci familiar (60 € l'any)
Soci protector (100 € l'any)
Altres quantitats (____ € l'any)

Voldries col·laborar activament amb l'entitat? [] Sí [] No
Data i signatura

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Nom del banc o caixa
Adreça sucursal Població.....

IBAN Codi banc Núm. Sucursal Control Núm. C.C

Títular de compte
Domicili del titular

Distingits senyors: Els agrairé que, fins a nova ordre, atenguin amb càrrec al meu compte els rebuts que els presenti la IAEDEN, a nom del soci que figura adjunt.
202
Firma del titular del compte

NOM DEL SOCI soci.núm.....

Informació bàsica sobre protecció de dades

Responsable: INSTITUCIÓ ALTEMPORDANESA PER LA DEFENSA I ESTUDI DE LA NATURA (IAEDEN); Finalitat: Prestar els serveis sol·licitats i enviar comunicacions comercials; Legitimació: Execució d'un contracte, interès legítim del Responsable; Destinataris: Estant previstos cessions de dades a: L'Agència Tributària, Entitats financeres; Drets: Té dret a accedir, rectificar i suprimir les dades, així com altres drets, indicats en la informació addicional, que pot exercir dirigint-se a l'adreça del responsable del tractament; Procedència: El propi interessat. Pot consultar informació addicional i detallada sobre Protecció de Dades en la web: http://www.iaeden.cat

BRAU EDICIONS

www.brauedicions.com

LES
CLOSES

volum 20

Els pobles de l'Empordà

Montserrat Vayreda

Un Empordà recognoscible, autèntic, de constant i perenne bellesa amb la peculiar mirada poètica de l'autora i el ritme dels seus versos.

LES
CLOSES

- 7 Marquès de Camps
Cortal Mari
- 9 Antoni Costa i Vilanova
Jepic. Port de la Selva 1925
- 18 Josep Pla
Cadaqués